

みんなのポジトリ

国立民族学博物館学術情報リポジトリ National Museum of Ethnology

Тольхэрглэгчдийн
анхааралд

メタデータ	言語: ru 出版者: 公開日: 2011-07-22 キーワード (Ja): キーワード (En): 作成者: Урианхай Л., Тэрбиш, Урианхай Т., Чулуун-Эрдэнэ メールアドレス: 所属:
URL	https://doi.org/10.15021/00000983

Толь хэрэглэгчдийн анхааралд

I.Бичих хэлбэр адил салаа утгатай үгсийг цэгтэй араб тоон дарааллаар жагсаав. Жишээ нь:

ᠠᠨᠠᠭᠠᠨ-1.цагаан шороо 2.оо 3.цав цагаан 4.цагаан будаг

гэх мэт.

II.Үйл үгийн ард тухайн үйл үгийн өнгөрсөн, ирээдүй цаг болон захирах хүсэх хэвийг тавьж, тус бүрийг тусгайлан толгой үг болгов. Үйл үгийн ард тавьсан (ө.ц) нь тухайн үйл үгийн өнгөрсөн цаг, (и.ц) нь ирээдүй цаг, (з.х) нь захирах, хүсэх хэв хэмээсэн тэмдэглэл болно. Жишээ нь:

ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ-1.хурах, цугларах 2.ерөнхийлэх, дөхөмчлөх 3.хураах, ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ (ө.ц),

ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ (и.ц), ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ (з.х)

ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ (ө.ц) ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ Энэ толгой үгийг ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ нь ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ хэмээх үйл үгийн өнгөрсөн цаг гэж ойлговол зохистой.

ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ (и.ц) ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ Энэ толгой үгийг ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ нь ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ хэмээх үйл үгийн ирээдүй цаг гэж ойлговол зохистой.

ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ (з.х) ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ Энэ толгой үгийг ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ нь ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ хэмээх үйл үгийн захирах, хүсэх хэв гэж ойлговол зохистой.

гэх мэт.

III. Бичих хэлбэр адил үйл үг, нэр үг хоёрыг тус, тусд нь толгойлж, орчуулгыг жижиг тоогоор өмнө дурдсанчилан жагсаав. Жишээ нь

1.ᠠᠨᠠᠭᠠᠨ-1.хүрэлцэх, барих, атгах 2.тэмтрэх 3.үнэрлэх, ᠠᠨᠠᠭᠠᠨ (ө.ц),

ᠠᠨᠠᠭᠠᠨ (и.ц), ᠠᠨᠠᠭᠠᠨ (з.х)

2.ᠠᠨᠠᠭᠠᠨ-1.эд хогшил, хөрөнгө, эд баялаг 2.эд олзоор ханасан

IV.Төвд хэлний хуучин нэр томъёог монгол хэлний холбогдох хуучин нэр томъёогоор орчуулж, ард нь тайлбар хадав. Жишээ нь:

ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ-агсан авах нь бусдаас зоос авч хөлс өгөх

ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ-чихээ хатангадах нь чихээ тосон чагнах

ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ-газарт унасан нь хүрмэг, хүрмэг нь намар модны навч тэргүүтэн

зулгарч унасан тэр болой.

ᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ-тавсаг нь авдартай адил бөгөөд нимгэн хавтгай модыг арьсаар бүрж

хийсэн сав.

гэх мэт.

V.Элдэв нэрийн тоо, газар орон, номт мэргэд, ном дэлгэсэн хаад, хатад, хүрээ хийд, гол шүтээн, судар, дандарын гол шүн, мэдлэг ухааны нэр томъёо зэргийн ард товч тайлбар хийв. Жишээ нь:

ᠭᠠᠵᡳᠨᠪᠠᠭ - дөрвөн гачэн нь ᠶ᠋ᧉᠯᠠᠭᠤᠨ Jховраг Марбын шавь дээд номын дөрвөн их богд бөгөөд ᠳᠣᠭ Чойгүдорж, Цүрдон Ванчүгдорж, Мэйдончэнбо, Миларайба дөрөв болой.

ᠰᠡᠨᠭᠡᠨ ᠬᠣᠰᠤᠭᠤ. Энэ хошуу нь одоогийн Төвдийн Өөртөө Засах Орны нутагт харъяалагдна. ᠵᠢᠳᠣᠨ нь “Жаргалангийн балгас” хэмээсэн үг бөгөөд өмнө нь энэ нутаг оронд хорт халдварт тахал өвчин гарч, Балба хатан бээр Балбын нутгаас ᠳᠠᠳᠢᠰᠠᠮᠪᠤᠭ хэмээх Зуу бурхныг ᠵᠢᠳᠣᠨгийн ᠯᠠᠭᠠᠭᠠᠨ Пагба Гон хийдэд залснаас эхлэн өвчин тахал амирлаж тэр газар орныг “Жаргалангийн балгас” хэмээх болжээ.

Ташрамдуулан анхааруулахуйд ᠱᠡᠯᠤᠭ-г хошуу, ᠠᠨᠳᠤᠰᠤᠨ-г Өөртөө Засах Орон ᠠᠨᠭᠠᠨᠳᠤᠰᠤᠨ-г Өөртөө Засах Газар нутаг хэмээн орчуулсан болно.

ᠰᠤᠨᠭᠡᠳᠦ᠋ᠨ-нэгэн давст нуур. Энэ нуур нь одоогийн Төвдийн Өөртөө Засах Орны Цочэн хошууны нутагт буй.

བྱ་ཆོད་མུར་པོའི་རི་ཁྱི་ཟི་བྱ་ཆོད་ཀྱི་མགོ་འདྲ་བ་སྐྱོད་མུར་པོར་གྲགས་པའི་རི་དེ་ལ་ག་ཞེགས་པ་ན། བདུད་ཀྱིས་བྱ་ཆོད་ཀྱི་གཞུགས་སྐྱེས་པ་ནས། རྩོམ་པའི་

ཆོས་གོས་ཤུགས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུས་དེ་ཉིད་པོར་བརྟེན་གྱིས་ནས་བཞི་རིམ་གྱིས་དེ་ཆོས་གོས་ལྟ་བུར་བདག་པས་བྱ་རྒྱུ་དེ་གྱི་སྤང་པོར་ཆེར་ཤུགས་སོ།

Хачир цогцолсон уул нь хачир шувууны толгой мэт янзтайн тул Хачир цогцолсон уул хэмээн алдаршсан түүнд заларсан цагт нүгэлт шимунас бээр нэгэн хачир шувууны дүрсэд хувилж ирээд багшийн талбисан номт дээлийг булаан авсанд бурхны хүчээр мөнхүү тэнд огоорсон нь чулуу болж номт дээлийг давхарлаж эвхсэн мэт байснаар Хачир шувуун цогцолсон хэмээн нэн үлэмж алдаршсан болой.

ᠮᠠᠨᠠᠢ ᠳᠡᠯᠬᠡᠢᠨ ᠬᠠᠮᠭᠢᠨ ᠦᠨᠳᠦᠷ ᠠᠭᠤᠯᠤ. ᠬᠠᠲᠠᠨ ᠵᠠᠭᠠᠨ ᠬᠠᠭᠠᠨ ᠬᠠᠢᠷᠬᠠᠨ ᠠᠭᠤᠯᠤ

нь ертөнцийн дээвэр хэмээн алдаршсан ба Гималайн нурууны ноён оргил Эверест. Далайн төвшнөөс дээш 8848.13 метр өндөр ажээ.

ཀམ་རང་བྱུང་རྩིས་ཀྱི་ -Гармава Ранжундорж нь Гарма འཕྲུལ་ལྔ་པ་མཁའ་ཁྱེད་ཀྱི་ Дүйсүмчэнба-ийн

гуравдугаар лагшны эрх болно. Тавдугаар жарны модон бичин жил(1284) мэндэлсэн. Гарма багшийн шавь Үржанба Ринчэнбалын шавь юм. Хам хийгээд Гол орноор морилон саатаж, шинэ хийд байгуулж, хуучин сүмүүдийг сэргээн засварлах, шинэ гүүр тавих тэргүүтэн их зохионгуйг туурвижээ. Зургадугаар жарны төмөр хонин жил(1331) Бээжин болон Монгол орноор морилж хаан, хатан сэлтэд Цагийн Хүрдэний их абшигийг хайрлажээ. Модон нохой жил(1334) Таван үзүүрт уулаар дамжин, Гол орноо морилж Самъяа бихар хийдэд суужээ. Ганжуур, Данжуурын Төвдөд шинээр тархаав. Судар, тарнийн эрхэм зарлиг болон “Бүхнийг хураасан зурхай” хэмээх алдартай бүтээлийг туурвисан билээ. Гал хулгана жил(1336) дахин Бээжинд мориллов. Шороон туулай жил(1339) таалал төгсжээ.

ᠭᠠᠨᠮᠢᠭᠢᠪᠠ -Ганмигба буюу Хөлдөө нүдэт арш нь Эртний Энэтхэгийн тогтсон тааллыг номлогч нэгэн багш. Урьдын домог яриагаар бол Бурхан багш ертөнцөд залран ирэхээс өмнө Энэтхэгийн Үзэсгэлэнт хэмээх нэрт нэгэн аршаар

Вишнү тэнгэр өөрийн хатан Ума охин тэнгэрийн харгалзагч сахиул болгожээ. Ума охин тэнгэр түүнд тачаангуйлж, элдэв маяг үзүүлэн тогторлоход нь тэр арш нүдээ хөлөн дээрээ буулган ёс журмаа чанд сахьсан ажээ. Түүнд Вишнү тэнгэр ихэд баясаж, ертөнцийн номлогчийн их хутгийг өгчээ. Хөлдөө нүдэт хэмээх тэр арш чанадасын багш болж учир шалтгааны ухааны гол ёсыг гаргасан ажээ.

ཀཾཾྱ་ཨэртний Энэтхэгийн нэгэн хаан. Ганига хаан нь анхдугаар жарны сүүлчээр бусад өчүүхэн хаадыг сүр хүчээр хурааж, རྒྱུད་ལྷན་ Жандола хэмээх хотыг нийслэл болгов. Насан сүүдрийн сүүлээр Бурханы номыг шүтэж, олон хийд орон тогтоожээ. Ловон Даяанг багшид шүтэж, шашныг авран тэтгэв. Хач орноос олон мэргэдийг урин залж, “Гурван аймаг саваас хураангуйлсан шашдир” хэмээх номыг найруулжээ.

ལྷོ་མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་-нэгэн хийд орон. Энэ хийдийг Лхасын баруун этгээдийн ལྷོ་མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་ Додлүндэчэн ལྷོ་མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་ бөхлэлтэнд гуравдугаар жарны шороон үхэр жил(1169) ལྷོ་མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་ Валди ལྷོ་མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་ Дажомба тогтоожээ.

ཇོ་བོ་མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་-Жово Мижэддорж нь Бага Зуу бурхан. Бурхан багшийн найман сүүдэртэй байх үеийн лагшинг үзүүлсэн алтадмал гуулин хөрөг. Номын хаан Сронзангамбо Балбын ཇོ་བོ་མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་ Тивзүнг хатан болгон таалах үед тэр хатны инжинд ирсэн бурхан.

ཀཾཾྱ་ཨэртний Бумба толгойт багана нь Лхасын Зуугийн сүмийн нэгэн багана бөгөөд үүний доор Төвдийн хаан Сронзангамбын шашныг дэлгэрүүлэхүй ерөөлийн үгсийг санд нуусан хэмээлцдэг.

ཕན་དཀར་ཞལ་ལུང་པ་-“Цагаан лянхуан гэгээний эш” нь ཕན་དཀར་ཞལ་ལུང་པ་ Пүмба ཕན་དཀར་ཞལ་ལུང་པ་ Лхүндэвжамцын наймдугаар жарны гал туулай жил(1447) “Цагийн Хүрдэний их тайлбар”-ыг даган туурвисан зурхайн гол шүн. Энэ шүнг даган гараг, эрхэсийн хөдөлгөөн байрлалыг тооцоолон бодогчдийг одон зурхайн пүг ёстон гэдэг.

མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་-“Саран хөхөөний онол өгүүлэл” нь арван наймдугаар зууны үед Төвдийн эрдэмтэн མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་ Горжэ Дагпүба Лувсанжамцын зохиосон судар. Тухайн зохиол нь Эртний нэгэн хаан ལྷོ་མཁའ་མགོན་པོ་འཕགས་པ་ Лханандовдангийн агь Чойжигаава хөхөө шувуу Саран хөхөөнд сүнс нь егүүдэн одож, олон шувуу, гөрөөсөнд тус үзүүлж буй тухай өгүүлэх нэгэн тууль болно. Үүнээс санаа авч Ноён хутагтын тавдугаар дүр Данзанравжаа дуулалт жүжиг тавьсан удаатай. Эл зохиолыг “Манзушри ламын тааллын чимэг” хэмээх цувралын дөтгөөр дэвтэр болгон Монгол Улсын Гандантэгчэнлин хийдийн гавж С.Гантөмөр өдгөө цагийн монгол хэлээр орчуулж “Бодь сэтгэлт Саран хөхөөний намтар” нэртэйгээр 2010 онд шинэ үсгээр хэвлүүлсэн буй.

дугаар нэгдүгээр хэсэгт "Ум", "Парчин", "Дүлба", "Зод" сэлт дөрвөн их гол шүнгийн дамжаа барьсан гэвч

ᠳᠠᠭᠤᠨᠢᠩᠭᠦᠮᠤᠯᠤ нь арван долоон бинттэй тоо бөгөөд хуучин тооны хэлээр арвыг нэг бинттэй, зууг хоёр бинттэй гэх бөгөөд одоогийн математикийн нэр томъёогоор бол бинттэй гэдэг нь арвын зэрэгтэй хэмээсэн утга агаад ингүмэл нь арвын арван долоон зэрэгт тоо болох амуй.

ᠮᠤᠨᠭᠡᠳᠦ-цасан чихрийн амт мэт зурхай нь Балбын мэргэдийн боловсруулсан жилийн үр тариа, хур, өвс, салхи, чийг, халуун, хүйтэн, арвидал, хомсдол тэргүүтнийг тоон утгаар илэрхийлэн бодох зурхайн арга. Газар, газрын мэргэд тухайн аргыг өөрийн нутгийн хуваарьт тохируулан саалт хийж, зурхайн гол шүндээ оруулсан байдаг.

ᠲᠤᠷᠯᠢᠶ᠋ᠬᠡ ᠬᠣᠩᠭ нь наран од хорин дөрвөн, мөч дөчин дөрөвд хүрэхүй
хоног бөгөөд түүнээс хойш есөн хоног тоолж, тэнгэрийг шинжих ба энэ үед хур
орвоос тэнгэр хүйтэрч ган болно хэмээдэг

ᠰᠤᠨᠠᠨᠤ-хуанли нь Хятадын шар зурхайн цаглабар хуучин ханз бичиг хэрэглэж байсан улс орнуудад дэлгэрсэн бөгөөд Манж Чин улсын үед Тэнгэрийг сүсэглэх яаман гэдгээс хэдэн мянган хувиар барлаж, Монгол, Төвд тэргүүтэн харъяа колони орнууддаа хүчээр хэрэглүүлж байсан түүхтэй. Өөр, өөрийн нь хэл бичгээр тархаасан эл хуанлийг манай орны учир үл мэдэх заримууд “Чингисийн шар зурхайн монгол тоолол” гэж гүжирдэх нь тахиан харалган сохор таван өнгийн солонгийн гэрлийг дурайтал харагч нүдтэн лүгээ “Би чамаас илүү хардаг” хэмээн бухимдан маргах лугаа агаар нэгэн. гэх мэт.

ҮИ.Илт өгүүлэх нэрийн ард үгчилсэн орчуулгыг тавьж, ёгт утгыг жижиг үсгээр хавсаргав. Жишээ нь:

ТЭНГЭР

འབྲེལ་བུ་བླ་མཆོག། -төрөлхтөний манлай нь бурхан

ᠪᠠᠳᠤᠨ-ᠲᠡᠩᠭᠡᠷᠢᠶᠢᠨ ᠣᠷᠤᠨ ᠨᠢ 1.Сүмбэр уул 2.судрын хуудасны дээд талын
 хоосон зай

རྒྱ་བའི་ཆོར་ལ། -чихний өргөс нь бүдүүлэг үг
ГЭХ МЭТ.

ҮП.Утга адил атал бичих хэлбэр өөр үгсийг нэгийн нь ард орчуулгыг хадаад, бусдыг нь ард тэнцүүгийн тэмдэг (=) тавьж орчуулгыг хадсан үгийг тавив. Ийнхүү тэнцүүгийн тэмдэг хэрэглэсэн нь нэгдүгээрт ухахад хялбар, хоёрдугаарт зай бага эзлүүлээ хэмээснээс болсон хэрэг. Жишээ нь:

ཕྱེ་འགྲིལ། = ཕྱེ་འེལ།

ᠮᠤᠩᠭᠤᠯᠤᠰᠤ -1.бүрэг бараг 2.нүдний хөлх

$$\text{ཏྲ་བའི་མཛོན་ཤེས།} = \text{ལྟའི་ཏྲ་བའི་མཛོན་ཤེས།}$$

ᠲᠡᠩᠭᠡᠷᠢᠨ ᠴᠢᠬᠢᠨᠢ ᠢᠯᠲᠤ ᠮᠡᠳᠡᠯ ᠨᠢ ᠵᠤᠠᠨ ᠪᠡᠭᠡᠷᠢᠨ ᠭᠠᠵᠢᠷᠢᠨ ᠴᠠᠨᠠᠳᠠᠳ

буй өчүүхэн дуу авиаг илтэд сонсох мэдэл
гэх мэт.

ҮШ. Ургамал, амьтны зарим нэрийг “Улсын нэр, томъёоны мэдээ” цувралаас голчлон оруулав. Жишээ нь:

ལྷ་མ་དཀར་པོའི་མེད་ཀྱི། -модон бадам

ᠪᠠᠭᠠᠨ-туурай цэцэг

འགྲུག་པ་རྒྱུ་ལྟར། -урт чихт чоно, чихлэг үнэг, дэлбэн чоно

གནམ་གྲུ|-ХЭМЭРЛЭГ ХЯРУУЛ МЭДЭЛ

ГЭХ МЭТ.

IX.Зарим эмнэлгийн нэр томъёо, амьтан ургамлын нэрд тайлбар хийсэн ба эмт бүтээгдэхүүнийг үрэн эм, өвсөн эм, модон эм, цэцгэн эм гэх мэтээр тэмдэглэсэн болно. Жишээ нь:

ཅིང་གྲིམ་བཅའ་ཁྲིམ་བརྒྱུ་ལྟ་བུ་གཏོང་བྱ་གསལ་ཏེ་མེས་པུས་པའམ་གཏོས་ཏེ་སྒྲིམ་དུ་བཅའ་པའམ་ཁྲིམ་གོང་མོ་ནི་ཅན་དུ་གསལ་པ་ལ་སྤྱི་བཞེད་པ་ལེགས་པ་

ᠮᠣᠩᠭᠣᠯᠤᠨ ᠲᠡ᠋ᠨᠦ нь тостой эсгийнд гоньд түрхээд, галаар халаах буюу

гонид тосонд буцалгаад, хорхойтой өөхөн цагаан чулуугаар жигнэхийг эртний үеэс таалсан сайн мөн болой.

འགྲོ་མཉེད་རིལ་ཕྱུ། ཁོ་རིམ་བཞིན་དང་དང་སྒྲུབ་རྩེ་ཐོག་ཀླུ་པ་ཆེན་པོ་ཡི་ཤིང་སྒྲུབ་བྱུ་བ་དང་ལག་པ་མཉེད་དང་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་མཉེད་ཟུང་དེ་ལྷོ་གིས་ཀྱི་པ་པ་དང་པོ་རྩེ་མ

ᠳᠤᠰᠢᠷᠴᠢᠨ ᠶᠡᠭᠦ᠋ᠵᠡ ᠠᠷᠴᠢᠬᠡ ᠨᠢ ᠵᠡᠷᠭᠡᠭᠡᠷ ᠬᠡᠢ, ᠱᠠᠷ ᠤᠰ ᠲᠡᠷᠭᠦ᠋ᠲᠡᠩᠳᠡ ᠲᠤᠰᠤᠯᠠᠬᠤᠨ

тул тос түрхэх ба гараар илэх хийгээд тос авахын тул бөгөөд гурилаар арчих хийгээд түүний хойно бөс тэргүүтнээр арчих мөн

སྒྲིབ་ལོར་ཞིག་ངས་སྤུལ་ལམ་རྩེ་ལ་འཇུག་པའི་མེད་བྱེད་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ལས་སྤུལ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། -цаст

уулын мэлхий нь цастын мэлхий буюу хадны гүрвэл мөн хэмээн номлосон буй боловч “Үйлийн зан үйл тийн ялгуусан алтан өнгөт”-өөс халиу мөн гэж номлосон буй. Цаст уулын мэлхий Монгол Улсын Ээж хайрхан ууланд буй. Түүнийг нутгийнхан замба гүрвэл ч гэдэг.

ГЭХ МЭТ.

IX.Толь бичигт бас өвөрмөц хэллэг, зүйр цэцэн үгийн сан арвин орсон буй. Энэ санд хамаатай үг, хэллэгийг үгчилж орчуулаад монголын дүйх утгыг онолдуулахыг хичээсэн болно. Жишээ нь:

ᠮᠤᠭᠤᠳᠤ ᠨᠢ ᠮᠣᠤ ᠰᠠᠩᠭ᠋ᠠᠭᠠᠷ ᠪᠦᠳᠦᠨ ᠰᠡᠲᠭᠡᠯᠢᠶᠢᠭ

өдөөн дургтаж найз нөхдийг салгах үүнийг бас хов, ховын хутгууш мод ч гэж орчуулж болмоор

ཆར་ལྟོ་ཚུ་ཁེལ། -архины хариуд ус өгөх нь сайныг муугаар хариулахын

зүйрлэл, бас ачийг бачаар гэж орчуулж болно.

ཐུགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི། -тааллын үзэгдэл алин дуртгаснаа айлдах нь дур зоргоороо

аашлахын зүйрлэл, дураараа дургиж, дунд чөмгөөрөө жиргэх гэж орчуулж болно.

བཀའ་མཁུ་བྱེད། -бухын хэвтэртээ, хайнагийн гүзээтэй нь хашин хойрго,

хамгийг идэгчийн зүйрлэл, ууж идэх нь уургын морь, урагшаа хөдлөх нь ургаа хад гэж орчуулж болмоор гэх мэт.

Толь бичгийг зохиох үест ном дэвтрээр тусалсан нийт хүмүүс, нэн ялангуяа эрхэм нэгэн номын нөхөр толь зүйч доктор, профессор н.Гантогтох, Япон Улсын Кето хотын Оотанигийн Их Сургуулийн профессор Такаши Мацукава болон алдаа мадагийг засах зэрэгт гар бие оролцсон хайрт охин Т.Юмжирдулам, эрхэм шавь Ц.Нямжанцан нартаа талархлын үг өргөө.

Энэ толь бичгийг тэрлэх үед үнэт зөвлөгөө өгөхийн ялдраа алдаа, мадагийг ариутган шүүсэн Монгол Улсын Шинжлэх Ухааны Гавъяат Зүтгэлтэн доктор(ScD), профессор Хотгойд Лхамсүрэнгийн Хүрэлбаатар агснаа гүнээ талархалтай байдгаа илэрхийлэхийн ялдраа түүний хамтран зүтгэгч, шавь нар, үр хүүхдэд нь судалгааны шинжилгээний өндөр амжилт хүсье.

Долоон түм гаруй толгой үгтэй, олон зуун тайлбартай эл толь бичиг “Уншигч абугай нарт өчүүхэн ч атугай туслах болов уу?” хэмээн эгээрнэм.

Эцэст нь энэхүү толь бичгийг ивээн тэтгэж “Senri Ethnolical Reports” нэрт судалгаа, шинжилгээний алдартай цувралдаа хэлхэн хэвлүүлсэн Япон Улсын Осака хотын Угсаатны зүйн Үндэсний Музейн хамт олон болон профессор Яасухико Нагано, нэн ялангуяа эрхэм профессор Юүки Конагая абугайд чин талархлаа илэрхийлж, Та бүхний судалгаа шинжилгээний бүтээл дэлхийн цэцэг мэт дээш, дээш дэлгэрч байхын өлзийтэй ерөөлийг дэвшүүлж, эл хэдэн нурсаа үгээ төгсгөсүгэй!

Гэм, алдал болсон бүхнийг гэгээн мэргэд хүлцэн болгоож, үнэт сургамжит үгсийг хайрлах ажаамуу.

Зохиогч:

Түүхийн шинжлэх ухааны доктор(ScD)

Урианхай Лхасрангийн Тэрбиш

Боловсрол судлалын доктор(PhD)

Урианхай Тэрбишийн Чулуун-Эрдэнэ

XVII жарны “Тийн урвагч” хэмээх
Төмөр Барс жилийн Хаврын тэргүүн
Шар Барс сарын Шинийн Найман